

МОШУ МИЊИЈАТ

Кинд ој зиће флуорј ђе фјин,

Мош, батрин!

Барба алба пана-н брју,

Барба иј баће браццји

Да мустацији умјерји.

Кинд а фост ла ћињерјаца,

Думњезау ка ун Свинт,

Пје мош ну л-а дјрујит,

јел ћин труп ка н-а наскут.

Дар акуш ла батрињаца,

Думњезау ка ун Свинт,

ун фићуор ј-а дјрујит.

Вињерја ми л-а наскут,

сјмбата ла боћезат,

Ши ла крјескут јел бајат,

думињека л-а йнсурат.

Дупа фјеће ка плјека,

Ши мирјаса о гаса,

логођина мј-о фаћа.

Сара ће л-а логођит,

скимба йњеље ђе арђинт .

Логођина ка трјећа,

ши ђе нунта са спримја,

Мајстори ши-ј томња,

во тризаћ ђе лаутарј,

Туот ку лауц дј-аље марј,

доуозаћ ђе тобошјерј,

БАЛАДА О СТАРИЈЕМ ЧОВЕКУ

Кад споменеш пољско цвеће,

Стари човече!

Бела брада до појаса ,

Њему стомак додирује,

Бркови му до рамена.

Кад је у младости био,

Бог као светац,

Није га даривао,

И децу није имао.

А сада у старости,

Бог као светац,

Сина му даривао.

У петак се родио,

У суботу се крстио,

У великог момка порастао,

У недељу га оженио.

Девојке је тражио,

И младу је нашао

Веридбу је приредио.

Увече на веридби,

Сребрне прстене разменили.

Веридба се завршила,

И свадба се спремила,

Музику погодили,

тридесет виолиниста

Са великим виолинама,

Двадесет бубњара,

Ку глас марје пӑнӑ-н ӗерӗ.
Ши нунта сӑ йӑнкӗрдуја,
ши мирјасӑ мӗ-о лува,
Дуамӗ кӗт ӗе сӑнӑтаӗе !
Кӗнд лӑутари кӗнта,
Јакӑ кӑ ӗендару веӗа,
Ши ла пуартӑ сӑ опрја,
Ши скуоӗа о кӑртиӗа,
Пӗе ӗиӗере йл кӗма,
Кӑртиӗица йн мӗна йӗ да.
Ши позӗву кӑ-л примја,
да нунташи ми-л ӗиӗа,
Да ӗиӗерӗми ми-л аскулта!
Пӗека фраӗе ши пӗинӗа,
Ши ӗин гурӑ аша зӗӗа:
“Мирјасӑ, мирјаса мја,
Јеу пӗек наӗкӑ ши ма дук,
ши ӗе лас ку дуор ла труп“.
Н-о фи наӗкӑ пӑкат,
кӑ јеу ӗе кӗнд ми ӗ-ам луат,
Нумӑ кӗт ӗ-ам сӑрутат,
одатӑ пистӑ совуон,
Одатӑ пи супт совуон,
одатӑ пӗе пӗепту ал гуол.
Ши н-о фи наӗкӑ пӑкат,
кӑ јеу пӗе ӗиӗе ӗ-ам луат.
Јеу пӗек наӗкӑ ши ма дук,
ши ӗе лас ку дуор ла труп.

Да се до неба чуӗе.
Свадбари се окупили,
И младу довели,
Боже, колико радости!
Музика је свирала,
Жандар је дошао,
На капији стао,
Једно писмо извадио,
И младожеӗу позвао,
И писамце му уручио.
И позив је примио,
Свадбари га читали,
А младожеӗа је слушао!
Младожеӗа је плакао,
И овако говорио:
„Млада, младо моја,
Ја сада полазим,
Са болом у срцу те остављам,
Зар није грех велики,
Од кад смо се упознали,
Само смо се пољубили,
Једном преко вела,
Једном испод вела,
Једном беле груди,
Зар није грех велики,
Јер сам тебе оженио,
А сада ја одлазим,
Са болом у срцу те остављам.

Ноуо ањ ши жуматаће,
кум во аш авја во парће,
Ноуо ањ је времје лунгџ,
пуаће дуору сџ њ-ажунгџ.
Кинд ош ймпљињи пј-ал дје зџће,
сџ ну мај трађ ту нџежџе.
Йн бџтџтурџ сџ ће дуђ,
Сџ йнкарђ доуо карџ ће ћеруање,
Йн грађинџ сџ ље бађ,
ку сџкурја сџ ље спарђ,
Ши ту фуок кџ сџ ље дај,
ће три пџрц ку љемње вјерз,
Да џ-о парће џ-аље ускаће,
ка сџ-м ардџ мије туаће.
Ши йн ћенуша а ће фуок,
сџ прџсџђешђ бусујок.
Бусујоку о рџсари,
Ћ-о рџсџри столуос,
са шђи кџ сџнт сџнџтуос,
ши јар мај вин унђе ам фост.
Ћ-о рџсџри кам пџљит,
сџ шђи кџ м-ам прџпџђит,
ши сџ шђи сџ ће мџриц.
Атџта вуорбџ кџ вуорбја,
Ши џињјерљџ ће лукра!
Йн граш ће пјатрџ сџ бџга,
Ши јел калу ши-л скуођа.
Ку рџкјиу шпирт йл стропја,

Девет и по година,
На тебе да мислим,
Девет дугих година,
Можда ће чежња да нас савлада,
Када буде и десета прошла,
Немој се више надати.
У двориште ћеш отиђи,
Двоја кола ћеш дрвима утоварити,
У башти ћеш их истоварити,
Секиром ћеш их разбити,
Па ћеш их запалити,
Три дела сирова,
Један део сува,
Да би сва изгорела.
И у пепелу,
Босиљак ћеш посадити,
Босиљак ће изниђи,
Ако израсте жбунаст,
Да знаш да сам здрав,
И опет џу се вратити.
Ако никне увело,
да знаш да сам погинуо,
И ти да се удајеш.
Толико је говорио,
И младожења шта је урадио!
У каменој штали је ушао,
Коња је извукао,
Ракијом га обрисао,

Пӑру иӗел йл фӑӑа,
Доуо фӑйӗ йн кап йӗ да,
Ши сабија со йнӑинӑа,
Иӗел ӑин ӑешӑ кӑ скуоӑа,
Пӑе иӗелу ал ӑе арӑинт,
Ке лӑ-а фост ла логоӑит,
Пӑе астал кӑ мил пуӑа,
Ку куцйту йл тӑја.
Жумӑтаӑе јел ми-л луа,
жумӑтаӑе мирјаса,
Ши пӑе кал йл йнкӑлика,
Зӑуа бунӑ к-о лӑса.
Јел пӑека ши сӑ дуӑа,
Лӑса нунта йнкйрдујитӑ,
Ши мирјаса совоӑитӑ,
Оф, ӑе нунтӑ нӑкӑжитӑ!
Ши-ш луа друму ши пӑека!
Треӑа ун ан, треӑа ши дуој,
Треӑа дуој, треӑа ши три,
треӑа три, треӑа ши патру,
Треӑа патру, треӑа ӑинӑ,
треӑа ӑинӑ треӑа ши шасӑ,
Треӑа шасӑ, треӑа шапӑе,
Ноуо аӑ ши жумӑтаӑе.
Ши лйн ӑӑса пӑ-ал ӑе зӑӑе,
Ну мај траг ај луј нӑӑежӑе.
Йнпӑециуори кӑ веӑа,
Са сӑ мӑритӑ мирјаса.

Гриву му је у спирале увио,
Узде је поставио,
Сабљу опасао,
Прстен са прста скинуо,
Прстен сребрни,
Са којим се верио,
На столу га поставио,
Ножем га пресекао.
Половину он узео,
Другу половину млади дао,
И коӑа узјахао,
Са младом се поздравио,
И на коӑу одјахао,
Сватове окупӑене оставио,
И младу у белом обучена,
Оста свадба тужна!
И на пут је кренуо!
Проӑе година, проӑе и друга,
Проӑе друга, проӑе и треӑа,
Проӑе треӑа, проӑе и чевтрта.
Проӑе четврта, проӑе и пета,
Проӑе пета, проӑе и шеста,
Проӑе шеста, проӑе седма,
Девет и по година.
Десета је започета,
ӑегови се нису више надали,
Просци су долазили,
Да би младу запросили.

Јеће мошу ђе-ј вјеђа,
Пљека фраће аша пљинђа.
Ђе парерџу ну мај пућа.
Јеће мошу ће лукра!
Ло сџпуоју пје спинарје,
Ши пљека пје друм ла ваље,
Сџ дућа ла вија марје.
Ну мј-о сапџ кум сџ сапџ,
Ши мј-о сапџ ђин тулпинџ,
Мј-о арункџ пистџ грађинџ,
Кџ н-арје куј сџ-ј рамјндџ.
Сапџ мошу кџт сџпа,
Јакџ мошу остџња,
Јн сџпуој сџ рџзма,
Кам ла ваље сџ ујта.
Вјеђа фраће ће вјеђа!
Вјеђа ун пулбџрјел пје друм,
Сџнгурјел јел вуорбџа.
Ш-аша ђин гурџ зџћа:
“Сџ фије пулбџрјел ђе вџнт,
Ар фи пистџ кџмп.
Ѓста пулбџр ђе војњик,
Кџ ну сџ вјеђе пулбџр мулт.“
Сџнгур мошу тџјнуја,
Њић вуорба н-о џспрџвја,
Јакџ војњџку вења.
Виње ун војњик ђи ла ваље,
Виње војњџку кџларје.

Старац је то видео,
Плакати је почео,
Од жалости није више могао,
И шта је старац урадио!
Крамп на раме поставио,
Путем се упутио,
Ка винограду кренуо.
Није копао како се копало,
Из корена виноград вадио,
Преко баште би га бацио,
Нема коме би га оставио.
Копео је колко је копао,
Па се уморио,
На крамп се ослонио,
Према истоку погледао,
Нешто је брате видео!
Облак прашине на путу је видео,
Сам са собом је причао.
И овако је говорио:
„Да је прашина од ветра,
Цело поље би било у прабини.
То је прашина од коњаника,
Јер се прашина не види велика.“
Сам је са собом говорио,
Ни реч није завршио,
А војњик је пристизао.
Са истока војњик долази,
На коњу јашући.

Јоће мошу јар зйћа:

„Дар је врун Думњезау,

Ор ва фи копилу ал мјеу.

Нумă јел кйнд а плѣкат,

Калу његру, војњик албу.

Аша фост кйнд а плѣкат,

Јоће акума са скймбат.

Ласă фије бун ш-аша,

Војњику ор фи његрит,

Ће гйндурј ђе с-а гйнђит,

С-а гйнђит пăн с-а фуршит.

Ињима с-а топит,

Ши ла љица а његрит.

Да калу ор фи албит,

Ће друм ђ-а друмујит.“

Сйнгур мошу тăјнуја,

Њић вуорба н-о испрăвја,

Јакă војњику ажунђа,

Да муошу ну-л куношђа,

Да војњику кă зйћа,

Бунă зăуа мошуље!

Мулцамјеск војњикуље!

Мăј мошуље Думњата!

Ћи ђе сăпј ту вија аша?

Јоће мошу кă зйћа:

„Мăј њепуађе Думњата!

Ћи ђе сăп јеу вија аша?

Ми сă мăритă нуора мја!

Старац је говорио:

„Или је неки Бог,

Или је син мој,

Кад је пошао,

Коњ је био црн а војник бео,

Тако је било кад је пошао,

Сада се нешто променило.

Нека и тако буде,

Војник је можда поцрнео,

Од многих мисли о којим је размишљао,

Мислио је док се није завршило,

У срцу је патио,

Па је зато поцрнео.

Коњ је побелео,

Од пута дугог.“

Старац је сам тако причао,

Реч није завршио,

Војник је стигао,

И старац га није препознао,

Војник је говорио,

Добар дан старино!

Захваљујем, војниче!

Хеј, старино,

Зашто тако копаш?

Старац њему одговара:

„Хеј, мој унуче,

Зашто тако виноград копам ја,

Удаје се снаја моја!

Сă мăритă нуора мја,
Бесарă цујка о бја.
Ши пје миње о сă мă ласă,
Ку гăлата йн куј ускатă,
Ну мај ку о мйцă пје ватрă.
Ши јеу фраће ам авут,
Ун копил ђе сама та
Ђе ш-а йнџинс сабија,
Ноуо ањ ши жумăтаће.“
Ноуо ањ ши жумăтаће,
Ну ја ауз ђе сăнăтаће!
Ши йл йнџасă пј-ал ђе заће,
Ну мај трађем ној нăђежђе.
Ши скуот вија ђин тулпинă,
Ш-о арунг пистă грађинă,
Кă н-арје куј сă-ј рăмйндă.
Да војњику кă зйћа:
„Мајј мошуље, Думњата !
Стăј, вија ну мај скуоћа,
Кă копилу ц-ам вăзут.
Л-ам вăзут ђе жос ђе Ђиј,
сă пљимбă йн њишће кођиј.
Ку во доуо три фăмиј,
Ђињерје ђе сама луј .
Да ну астăз, да ну мйње,
Ши копилу тăу виње!
Мăј муошуље Думњата,
Ајдац пăн ла нуора та!

Удаје се снаја моја,
Вечерас је просидба,
Сам ћу остати ја,
Са тестијом празном,
Само са мачком поред огњишта.
Ја сам брате имао,
Сина твојих година,
Сабљу је опасао,
Девет и по година“
Девет и по година,
О њему ништа није чуло!
Десету је започео,
Наду сам изгубио,
И зато виноград вадим
Преко баште га бацам,
Јер немам коме да оставим.
А војник му одговорио:
„Хеј,стари!
Стани, немој виноград вадити,
Сина сам ти видео,
Видео га поред Видина,
У кочијама се возио,
Са две три девојке,
Као и он младе.
Или данас, или сутра,
Твој ће син доћи!
Хеј, старино,
Хајмо до снајке твоје!

Ће сарѧ плоска мј-о бја,
Сѧ-ј дѧм туоц кйћо пѧра.
К-аша ње ноуо даћина,
Ћи ла Мајка Прећеста“.
Да мошу ну-л кунуошћа,
Тот акасѧ кѧ мјерђа.
Кйнд акасѧ кѧ ажунђа,
Еће мошу аша зйћа:
„Нуорѧ, нуорѧ, фата мја!
Ја сѧ скуоц ун пар ће вин,
Кѧ а већит војњик ће стрин,
А већит ћи пистѧ лумје“.
Дар нуор-са ће лукра,
Ун пар ће вин ја скуоћа,
Да ла војњићел, јел сѧ бја.
Бја војњику кйт йл бја,
Јел аминћа ш-адућа,
Ће ињелу ће арђинт,
Ће лѧ-а фост ла логођит.
Кйнд а плѧкат ла ймпѧрцйт.
Парћа луј кѧ о скуоћа,
Тот йн пар йл слобоза.
Да њеваста ће вјеђа,
Пару ће вин кѧ-ј луа,
Фуга йн касѧ сѧ бѧга,
Ши ја лада о ћешкиђа.
Парћа ји о скуоћа,
Аша ће сѧ ливдуја.

Вечерас је просидба,
Сви по пару да јој дамо,
Такав је код нас ред,
Од мајке Богородице“
А старац га није препознао,
Кући са њим кренуо,
Кући када су стигли,
Снајку је позвао, па јој рекао:
„Снајко, кћери моја!
Чашу вина ти донеси,
И војника послужи,
Издалека је дошао.“
Снајка, шта је урадила,
Чашу вина донела,
И војника послужила
Док је вино пио,
Он се сетио,
Сребрног прстена,
Којим је верио,
Кад је пошао, он га поделио,
Његову половину извадио,
И у чашу испустио.
Невеста кад је видела,
Чашу вина је узела,
Брзо у кућу је улетела,
И шкрињу отворила.
Њен део узела,
Оба су се подударала.

Тумă атунђа ја вјеђа,
Ши ја аминђа ш-адуђа!
Ђе вјетрица а ђе фок,
Унђе а пресăђит бусујок !
Бусујоку а рăсăрит,
Кум је мѣндру ши столуос,
Їл вјеђе кă је сăнăтуос,
Ш-а вењит пје унђе а фост.
Ши ђе драг ну мај пуђа,
Ши рупја ши сă киђа,
Фуга њн собă сă бăга.
Ла ѣмпјеѣтуорј ље зѣђа:
„ Їнѣѣтуорилор Думђавуастрă!
Ја сă бјац ши сă мѣнкац,
Ши ђе друм сă вă кăтац,
Кă пје карје л-ам дуорит,
Најка ла праг мј-а вењит“.
Мошу ђ-ауза,
Тум-ђа акуш њл кунуошђа,
Ши ла јел сă рăпјеца,
Їн образ њл сăрута.
Ш-аша ђин гурă зѣђа:
„ Ту јешђ копиу мјеу,
Биње тајкă к-ај вењит,
Кину цѣ са ѣсправит,
Ла каса та ај вењит“.
Мошу ђе драг ну мај пуђа,
Вин ку ведрѣљи туођа,

Онда је видела,
И прошлости се присетила!
Пепела,
Где је босиљак посадила!
Босиљак је никао,
Леп и разгранат,
Њега је здравог видела,
Из даљине је стигао.
Од радости босиљак је брала,
И њиме се китила,
Брзо у собу је ушла,
И просцима говорила:
„ Просиоци,
Пијте и једите,
И друмом пођите,
Кога сам чекала,
У куђу ми се вратио.“
Старац кад је то чуо,
Онда га је препознао,
Према њему је скочио,
У образ га пољубио.
Овако му говорио:
„Ти си син мој,
Добро сине да си дошао,
Са мукама си завршио,
Твој куђи си дошао.“
Старац од радости
Вино вадрима точио,

Да ла йнпјейтуорј сѧ бја,
Ш-аша ђин гурѧ зйћа:
„Йнјейтуорилор Думњавуастрѧ!
Луац ши бјец ши мйнкац,
Ши ђе друм сѧ вѧ кѧтац.
Кѧ пје карје л-ам дуорит,
Најкѧ ла праг а вењит“.
Йнпјейтуорји кѧ плѧка,
Јоће мошу ђе лукра,
Ло сѧпоју пје спинарје,
Сѧ дуће ла вија марје
Плѧка ђе о положѧња,
Ши мај мйндрѧ о фѧћа,
Ђе три орј кйт јерја.
Јар а касѧ кѧ вјења,
Јеће мошу ђе лукра!
Копији ши-ј лува,
Сѧ дућѧ ши-ј кунуна.
Ђ-атунћ Думњезѧу ласѧ,
Кунуњија фаће касѧ.
Јеће мошу ђе лукра,
Туатѧ грижа ш-о лува.
Мај фрумуос сѧ йнпремења,
Тот йм пат ми сѧ кулка,
Суфлѧцѧлу кѧ-ј јѧша,
Ши мошу сѧ ођиња.
Вере ђе сѧ помењаскѧ,
Ла лумје, ла Думњавуастрѧ !

Просиоцима нудио,
И овако им говорио:
„Просиоци, драги,
Пијте и јѧдите,
И путем крените,
Кога сам чекао,
Кући се вратио.“
Просиоци су кренули,
Старац шта је урадио,
Крамп на леђа ставио,
У виноград кренуо,
Па га обновио,
Још лепшим га средио,
Три пут боље него што је био.
Кући се вратио,
Ево шта је урадио!
Дѧцу је повео,
Па их је венчао.
Од тад Бог је оставио,
Венчање породицу крунише.
Старац шта је урадио,
Све је бриге разрешио.
Најлепше се обукао,
У кревет легао,
Ту је издахнуо,
И старац се одморио.
Пријатељу, да се спомиње,
Људима и вама!

Балада мј-а повјестјит-о Митра алу Баџика дјин Јабуковац(1943.). Тата-л ји а фост Колă Кјору, карје а кйнтат дјин лăутă.

Баладу ми је казивала Митра Баџикић из Јабуковца. Њен отац је био познати виолиниста из Јабуковца-Никола Крчић.

Ал ђе 31. флорарју ану 2024.

31. маја 2024.г

